

NVE

Vår dato 20.12.2024

Deres dato: 28.10.2024

Vår referanse BS/KK

Deres referanse 202416984

Reinvestering i mellomlandsforbindelsene SK1 og SK2 til Danmark – melding med forslag til utredningsprogram

1. Hovedbudskap

- Fornybar Norge viser til at mellomlandsforbindelsene Skagerrak 1 og 2 (SK1 og SK2) har tjent Norge godt
- Forbindelsene har vært viktige for norsk forsyningssikkerhet og verdiskaping samt for reduserte klimagassutslipp i Danmark
- Fornybar Norge vil særlig peke på at forbindelser som SK1 og SK2 gir et viktig bidrag til norsk forsyningssikkerhet, særlig i tørrår
- Uten forbindelsene ville dessuten verdien av den norske vannkraften blitt sterkt redusert i perioder med kraftoverskudd slik som i våtår
- Uten SK1 og SK 2 ville dansk fornybar energi ikke ha kunnet bli utbygget i samme tempo og dansk klimaomstilling ville blitt vanskeliggjort
- Fornybar Norge mener at de konkrete nettløsningene på land i all hovedsak er godt fremstilt og egner seg for høring
- Vi vil oppfordre Statnett til tidlig og tett involvering av eiere av det regionale distribusjonsnettet
- Vi mener at Statnetts forslag til utredningsprogram er dekkende for hensyn til naboer, miljø og naturressurser. Vi vil fremheve metodikk for prosjektbasert naturregnskap, og vil oppfordre Statnett til å benytte denne metoden for å få en kvantitativ beskrivelse av de ulike alternativenes påvirkning på natur som et supplement til den tradisjonelle konsekvensutredningen

2. Bakgrunn

Fornybar Norge viser til at mellomlandsforbindelsene Skagerrak 1 og 2 (SK1 og SK2) har tjent Norge godt. Forbindelsene har vært viktige for norsk forsyningssikkerhet og verdiskaping samt for reduserte

klimagassutslipp i Danmark. Fornybar Norge vil særlig peke på at norsk forsyningssikkerhet i tørrår er avhengig av bidraget til forbindelser som SK1 og SK2. Uten forbindelsene ville den norske vannkraften ha blitt mye mindre verdifull i perioder med kraftoverskudd.

Vi viser til at hvis Statnett og Energinet beslutter å gå videre med prosjektet og sende søknad om konsesjon, vil det bli gjennomført en helhetlig analyse som beskriver samfunnsøkonomisk nytte, kostnader, prisvirkninger i Norge og drøfting av andre alternative løsninger for forbindelsene.

3. Nettløsninger

Fornybar Norge mener at de konkrete nettløsningene på land i all hovedsak er godt fremstilt og egner seg for høring, men vi vil likevel peke på noen forhold som enten mangler eller det er viktig at følges opp. Det er særlig viktig at Statnetts traseer og eventuelle krysningspunkter med regionalnettseiers kraftledninger i eksisterende nett sikres uten ekstratiltak for regionalnettseier. Det må utredes om de ulike traseene kan påføre regionalnettseiers kraftledninger og nettanlegg negative virkninger.

Dersom konsekvensutredningen og konsesjonsarbeidet fører til at dagens trasé for SK1 og SK2 skal saneres, vil Fornybar Norge oppfordre til et tidlig samarbeid mellom Statnett og regionalnettseier om videre bruk av ledningstraseene. Dette vil kunne bidra til at begge parter finner positive virkninger som potensielt kan redusere graden av eventuelle konfliktområder.

Skagerrak-forbindelsene opereres med import og eksport av kraft mellom Norge og Danmark. Forbindelsene påvirker regionalnettseiers nett, både når det gjelder drift og effektflyt. Ved høy import eller eksport på Skagerrak-forbindelsene, påvirkes regionalnettet betydelig. Ved maksimal import på forbindelsene, vil dette kunne gi anstrengte forhold i det maskete regionalnettet i enkelte nettområder og i praksis føre til at nettkapasiteten i regionalnettet blir begrenset, sammenlignet med null utveksling. Det samme gjelder ved maksimal eksport som vil belaste regionalnettet betydelig og begrense nettkapasitet i enkelte nettområder, sammenlignet med null utveksling.

Fornybar Norge mener det er viktig at det utredes nærmere hvordan reinvestering av SK 1 og 2 vil kunne påvirke effektflyten og belastningen av nettanlegg i regionalnettet i området. Ved en endring i ytelse på SK1 og 2, bør dette ses i sammenheng med nettkapasiteten i regionalnettet. Vi vil generelt oppfordre Statnett til tidlig og tett dialog med eierne av det regionale distribusjonsnettet.

4. Hensyn til naboer, miljø og naturressurser

Vi mener at Statnetts forslag til utredningsprogram er dekkende for hensyn til naboer, miljø og naturressurser. Meldingens forslag til utredningsprogram dekker en lang rekke temaer og for hvert tema

presenteres en metode eller fremgangsmåte som peker på oppdaterte datakilder, veiledere, metoder mv. Dette gir utredningene en god inngang og et solid rammeverk.

Under avsnittet Prosess og metode vises det blant annet til at "*Tiltak som er planlagt for å unngå, begrense, istandsette og, som siste utvei, kompensere vesentlig negative virkninger for miljø og samfunn skal beskrives både for bygge- og driftsfasen*". Denne henvisningen til tiltakshierarkiet og Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger er god og kan gjerne gjøres mer eksplisitt. Det mest effektive tiltaket for å begrense konsekvenser, er å unngå verdifulle områder eller unngå inngrep. Gjennom god planlegging og utredning kan man dermed også unngå å foreta konsekvensutredninger. Fornybar Norge vil understreke at det vil være nyttig at det for de ulike temaene i konsekvensutredningen også blir gitt informasjon om områder og tiltak som er unngått med mål om å avgrense konsekvensene.

Fornybar Norge utvikler metodikk for prosjektbasert naturregnskap, og vil oppfordre Statnett til å benytte denne metoden for å få en kvantitativ beskrivelse av de ulike alternativenes påvirkning på natur som et supplement til den tradisjonelle konsekvensutredningen.

5. Konsekvenser for samfunn

Anlegg som krever anleggskonsesjon etter energiloven, er i all hovedsak unntatt behandling gjennom plan- og bygningsloven. For slike anlegg gjelder likevel bestemmelsene i plan- og bygningsloven om konsekvensutredning. Plan- og bygningslovens kapittel 14 og Forskrift om konsekvensutredninger klargjør hva som er formål og krav til meldinger og konsekvensutredninger. Formålet med konsekvensutredninger er i henhold til dette å få klagtjort hvordan de meldte tiltakene kan ha vesentlige virkninger for miljø, naturressurser og samfunn.

Når det gjelder konsekvenser for samfunn vil Fornybar Norge peke på at markedsnyttene av Skagerak-forbindelsene har kommet som større flaskehalsinntekter, bedre betalt eksport og billigere import. Overføringskapasitet mot utlandet er det mest samfunnsøkonomisk effektive tiltaket for å sørge for energisikkerhet i det værbaserte norske kraftsystemet. Dette gir også en stor nyttegevinst i form av at kraftsystemet i Europa samlet utnyttes best mulig. Alternativet til overføringskapasitet hadde trolig vært å bygge en betydelig overkapasitet i Norge, med de økonomiske og naturmessige konsekvenser det ville medført. Mindre realistiske alternativer kunne ha vært å inngå avtaler med industrien om å koble ut forbruk i tørre år, intervenere i markedet for å sørge for at det skal være et betydelig overskudd på energibalansen i Norge i et normalår og/eller å demme opp større arealer for å øke magasinkapasiteten.

Vi vil også minne om at et mangfold av ulike mellomlandsforbindelser vil bidra til å forebygge at alvorlige enkelthendelser får betydelige konsekvenser for sikkerheten i kraftsystemet. Sikkerhetspolitisk er det en fordel å ha flere mellomlandsforbindelser å stole på i anstrengte situasjoner. I tillegg til markedsnyttene og

bidraget til forsyningsikkerhet har forbindelsene hatt klimanytte ved at Danmark har kunnet fase ut fossil energiproduksjon raskere.

I den senere fulle samfunnsøkonomiske utredningen om reinvestering av SK1 og SK2 i forbindelse med en eventuell konsesjonssøknad, vil Statnett vurdere alternative prosjekter og løsninger. De opplyser at dette for eksempel kan være ulik kapasitet på overføringsforbindelsen, overføringskapasitet mot andre land eller hybrid tilknytning av havvind som i tillegg til utveksling legger til rette for havvindproduksjon.

Vi støtter en slik bred vurdering i den neste fasen av utredninger hvor det undersøkes flere muligheter i parallell. Dette må etter vår vurdering omfatte erstatning av kablene med ulik kapasitet slik som for eksempel 700 MW og 1400 MW samt kombinasjon med hybridforbindelse. En 1400 MW-forbindelse må antas å ha større samfunnsøkonomisk nytte enn 700 MW. Statnett har "memorandums of understanding" (MoUer) med alle Nordsjø-TSOene, og det er viktig at disse kan pågå uavhengig av prosessen knyttet til Skagerakforbindelsene.

Kostnadene ved investeringer er av Statnett anslått til 10-16 MRD NOK, noe vi anser som realistisk for en 700 MW-forbindelse.

Vi mener at en senere utredningen av samfunnsøkonomisk nytte må belyse hvordan forbindelsene kan bidra til betydelige inntekter for Norge, forsyningsikkerhet og reduserte klimagassutslipp, også gjennom å gjøre det mulig for Danmark å ha en høy væravhengig fornybar andel.

6. Oppsummering og avslutning

Fornybar Norge mener at meldingen med forslag til konsekvensutredningsprogram er dekkende og at utredningene kan påbegynnes. Det blir viktig at den senere samfunnsøkonomiske utredningen belyser ulike alternativer for reinvestering i forbindelsene.

Fornybar Norge representerer fornybarnæringen i Norge. Vi arbeider for at Norge hurtigst mulig skal bli et nullutslippssamfunn med vekst og verdiskaping basert på fornybar energi, og annen utslippsfri energibruk. Vi har medlemmer fra hele næringen, inkludert fornybar energiproduksjon på land og til havs, nettselskaper, finansinstitusjoner, entreprenører, strømsalg, leverandører og rådgivere.

Vennlig hilsen
Fornybar Norge

Fornybar
Norge

Bård Standal
Viseadministrerende direktør

Knut Kroepelien
Spesialrådgiver

Kopi: Energidepartementet, NHO

Postboks 7184, Majorstuen, 0307 Oslo
Besøksadresse
Middelthunsgate 27, 0307 Oslo

Telefon: +47 23 08 89 00
E-post: post@fornybarnorge.no

fornybarnorge.no